

Ant Tautos pamatų

Algimantas Zolubas

1918 m. vasario 16 d. Lietuvos Taryba paskelbė: „**Lietuvos Taryba, kaip vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdamos pripažintą tautų apsisprendimo teisę ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo mėn. 18 - 23 d. 1917 metais, skelbia atstatanti demokratiniais pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskiriant nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis**“. Tokiu būdu Pirmoji Lietuvos respublika, sukurta tautos valia, tapo tautine valstybe.

Tautos gimimas yra istorijos gelmių reiškiny. Žmonija savo rėmėmis, antropologiniais požymiais nutolo nuo savo priešistorinių protėvių, pasklido po visą pasaulį, užvaldė negyvenamas žemes, savaip išpažįsta Kūrėją, tautos dažnai nebesusikalba, kariauja.

Tauta iš esmės yra istorinė kategorija, ji yra žmonių bendruomenė, kurią jungia politinės ir ekonominės gyvenimo sąlygos, bendri papročiai, tradicijos, dažnai religija, kalba. Tačiau tautos būtis neapibrėžiama nei rase, nei kalba, nei religija, nei teritorija, nei valstybiniu suverenitetu, nors šie požymiai yra daugiau ar mažiau svarbūs tautos būčiai. Teisiausiais reikia laikyti tuos, kurie tautos pagrindiniu bruožu laiko iš amžių glūdumos einančią jos istorinio likimo bendrystę. Istorinio bendrumo suvokimas tautoje sąlygoja tautinę sąmonę, kuri gimsta kartu su tauta bendros ir nepakartojamos istorijos gelmėse. Kaip ryškiai išreikštą istorinio likimo bendrumo pavyzdį rusų filosofas N. Berdiajevas (Filosofija neravenstva, Berlynas, 1923) pateikia žydu tautą. Nors ši tauta nebeturi vieningos kalbos, daugelis pasitraukė nuo savo senojo tikėjimo, iki 1948 m. nebeturėjo savo valstybės, yra išsiblaškę po visą pasaulį, tačiau

istorinio likimo bendrystės jausmas šioje tautoje yra itin stiprus.

Kaip teigia N. Berdiajevas, „Tauta nėra vienos ar kitos laikmečio atkarpos reiškinys. Tauta yra mistinis organizmas, mistinė asmenybė, istorinio proceso nomenas, o ne fenomenas. Tauta nėra gyvenanti karta ir nėra gyvenusių kartų suma. Tautoje gyvos ir gyvena visos kartos, buvusios kartos tautai ne mažiau reikšmingos kaip dabartinės kartos. Tauta turi ontologinį branduolį. Tauta visuomet veržiasi į pergalę prieš mirtį. Ji neleidžia išimtinai vyrauti ateičiai virš praeities. Tautinė sąmonė konservatyvi ne todėl, kad ji būtų priešinga kūrybai, o todėl, kad ji saugo tikrąją tautos gyvenimą nuo sunaikinimo per ateitį; ji gyvais pripažįsta protėvius vienodai, kaip dabartines ir būsimąsias kartas“. Tautos priešinasi kosmopolitizmui poveikiui. Tauta, sveiko instinkto vedama, veržiasi į didžiausią galią ir klestėjimą, o kosmopolitizmas yra priešingas ne tik tautiškumui, bet ir visuotinumui, nes jis naikina individualumą. Konservatizmas, kaip amžinasis pradas, reikalauja, kad sprendžiant tautų, valstybių, visuomenių likimą, būtų išklausytas ne tik gyvųjų, bet ir mirusiųjų balsas, kad būtų pripažinta reali būtis ne tik dabarčiai bet ir praeičiai.

Valstybė nėra tautos būtį apibrėžiantis požymis, tačiau kiekviena tauta stengiasi sukurti savo valstybę, ją įtvirtinti, stiprinti, nes savoje, nepriklausomoje valstybėje tauta palankiausiai reiškia savo galias, plėtoja etninę kultūrą. Antra vertus, valstybei reikalingas tautinis pagrindas, tautinis branduolys, nors tautos sandara ir būtų daugialypė.

Su atgauta laisve, išnykus geležinei uždangai, atsivėrė keliai ne tik žmonių, bet ir idėjų migracijai,

o jos, pasirodo, tautai gali būti pakankamai pavojingos. Plintantis kosmopolitizmas bei globalizmas tautiškumui kelia nei kiek ne mažesnę pavoja, kaip tautų susiliejimo politika,ėjusi iš Rytų. Dešimtmečius blaškyta, kankinta, žudyta, buldozerinio ateizmo ir marksistinės ideologijos „šviesoje“ prievartauta, lietuvių tauta patyrė neišmatuojamus nuostolius, didelė dalis prarado ne tik tautinę savimone, bet ir sveiką nuovoka, atsižadėjo krikščioniškojo tikėjimo, blaškosi po įvairias sekta, jaunimas godžiai srebja Vakarų civilizacijos kanalizacijos turinį, o atstovais į valdžias renka kitataučius, kitataučių remiamus kandidatus ar kitokius vakarykščius prievartautojus. Valstybėje tebetvyro raudonas rūkas, o klastingi veikėjai iš to rūko taiko vesti tautą į naujas sutemas.

1990 m. kovo 11 d. Aktu dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo Lietuvos Aukščiausioji Taryba (Atkuriamasis Seimas) paskelbė: „**Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, reikšdama Tautos valią, nutaria ir iškilmingai skelbia, kad yra atstatomas 1940 metais svetimos jėgos panaikintas Lietuvos Valstybės suverenių galių vykdymas, ir nuo šiol Lietuva vėl yra nepriklausoma valstybė**“. Taigi Antroji Lietuvos respublika buvo vėl atkurta Tautos valia, tapo tautine valstybe. Tautiškai susipratusių piliečių priedermė - ant tautos pamatų kurtą ir atkurta valstybę, apsaugoti ir ginti ją nuo kylančių pavojų. Tuos pavojus akivaizdžiai matome šiandien; valstybės vadovu tapo žmogus, išrinktas ne tautos valia, o Rusijos piliečio milijonų galia, kitas rusas milijonierius, anot politologo, atidaręs politinės „sekundės“ banką, veržiasi į aukščiausią Lietuvos valdžią, labai įtartinų tikslų vedamas nori tapti lietuvių tautos vedliu. Budėkime ir veikime, jei lietuviais esame gimę.